

_____ hokimligi
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ maktabgacha va
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
matematika fani o'qituvchisi

_____ning
20__-20__-o'quv yili 4-sinflar uchun
“QIZIQARLI MATEMATIKA”

TO'GARAK
HUJJATLARI

To'garak a'zolari haqida ma'lumot

<i>No</i>	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

“TASDIQLAYMAN”

MMIBDO‘ _____

20__-20__-o‘quv yili uchun matematika fanidan “Qiziqarli matematika” nomli to‘garagining

ISH REJASI

№	O‘tiladigan mavzular rejasi	Nazariy soat	Mashg‘ulot o‘tkazish muddati	Mashg‘ulot o‘tkazilgan sana
1.	10 000 ichida raqamlashga oid misol va masalalar	1		
2.	Tengsizliklarni tanlash usuli bilan yechish	1		
3.	Pozitsion va nopozitsion sanoq sistemalari	1		
4.	Birlar, minglar millionlar sinfi	1		
5.	Birlar, minglar millionlar sinfi	1		
6.	Million ichida ko‘p xonali sonlarni taqqoslash	1		
7.	Million ichida qo‘shish va ayirish amallari	1		
8.	Yassi va fazoviy shakllar	1		
9.	Qirqma shakllar: buklanadigan ko‘pburchaklar	1		
10.	Qo‘shishning o‘rin almashtirish va guruhlash xossasi	1		
11.	Natijani tekshirish usullari	1		
12.	Tenglamalar	1		
13.	Tengsizliklar	1		
14.	Miqdorlarni qo‘shish va ayirish	1		
15.	Miqdorlarni qo‘shish va ayirish	1		
16.	O‘rta arifmetikni topish	1		
17.	Massa birliklari orasidgi munosabatlar	1		
18.	Geometrik mazmundagi amaliy masalalar	1		
19.	Mulohazalar	1		
20.	Mulohazalar	1		
21.	Million ichida ko‘paytirish va bo‘lish	1		
22.	Million ichida ko‘paytirish va bo‘lish	1		
23.	Ko‘p xonali sonni bir xonali songa bo‘lish.	1		
24.	Million ichida ko‘paytirish va bo‘lish	1		
25.	1 - 6 -misol va masalalar. Qoldiqli bo‘lish	1		
26.	Ikki xonali sonni ikki xonali songa ko‘paytirish	1		
27.	Ko‘p xonali sonni ikki xonali songa ko‘paytirish	1		
28.	Ko‘p xonali sonlarni ikki xonali songa bo‘lish	1		
29.	Ko‘p xonali sonlarni uch xonali songa bo‘lish	1		
30.	Formulalar	1		
31.	Shkalalar	1		
32.	Sonli ifodalarning qiymatini hisoblash	1		
33.	Miqdorlarni bir va ikki xonali songa ko‘paytirish va	1		
34.	Harakatga doir masalalar	1		
35.	Oddiy kasrlar	1		
36.	Sonning kasrini topish	1		
37.	Kasrlarni qo‘shish va ayirish	1		
38.	O‘nli kasrlar	1		
39.	O‘nli kasrlarni oddiy kasrda yozish	1		
40.	O‘nli kasrlarni taqqoslash	1		
41.	O‘nli kasrlarni qo‘shish va ayirish amallari	1		
42.	O‘nli kasrlarni hisoblash va natijalarni tekshirish	1		
43.	O‘nli kasrlarni o‘sib borish tartibida yozish	1		
44.	To‘plamlar. Eyler-Venn diagrammasi	1		

45.	To'plamlar. Eyler-Venn diagrammasini mustahkamlash	1		
46.	Nuqta koordinatasi	1		
47.	Koordinata burchagi	1		
48.	Koordinatalar to'ri	1		
49.	Berilgan yoyilmadan ko'pyoqni topish	1		
50.	To'g'ri burchakli parallelepiped	1		
51.	To'g'ri burchakli parallelepipedning yuzini topish	1		
52.	Kub	1		
53.	Kub yoyilmasini topish	1		
54.	Yuz o'lchov birliklari	1		
55.	Kvadrat millimetr	1		
56.	Kvadrat detsimetr	1		
57.	Kvadrat metr	1		
58.	Kvadrat kilometr	1		
59.	Shaklning yuzini topish	1		
60.	Hajm o'lchov birliklari	1		
61.	Shaklning hajmi topish	1		
62.	Grafiklar	1		
63.	Masofani grafiklarda aniqlash	1		
64.	Ma'lumotlarni tasvirlash usullari	1		
65.	Diagrammalar	1		
66.	Simmetrik shakllar	1		
67.	Burish simmetriyasi	1		
68.	Algoritmik masalalar	1		

MMIBDO': _____

To'garak rahbari: _____

Mavzu: 10 000 ichida raqamlashga oid misol va masalalar

Maqsad:

Ta’limiy: O‘quvchilarni “10 000 ichida raqamlashga oid misol va masalalar” xossalari bilan tanishtirish, bilim ko‘nikma hosil qilish.

1. Tarbiyaviy maqsad: ko‘paytirish amali bilan bog‘liq bo‘lgan turli mantiqiy masalalar yechish asosida bolalarni ishlab chiqarishning turli sohalari bilan tanishtirish, shu soha mutaxassisliklariga, kasb egalari hurmatni tarbiyalash;

2. Rivojlantiruvchi maqsad. Bolalar xotirasini rivojlantirish, hayotiy masalalarni mustaqil hal qilishga o‘rgatish.

Metodi: savol javob, tushuntirish

Jihozi: Mavzuga oid ko‘rgazma, tarqatmalar, kitob

Mashg‘ulotning borishi.

I. Tashkiliy qism. Salomlashish, davomotni aniqlash, o‘quvchilarni o‘quv qurollarini nazoratdan o‘tkazish, aylanma daftarlarni almashtirish.

II. Otgan mavzuni so‘rash va mustahkamlash. O‘tilgan mashg‘ulotda “Takrorlash” yuzasidan savol-javob o‘tkazish, uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan misollar yuzasidan ko‘rsatma beraman.

III Yangi mavzu bayoni: 1. a) Sonlarni o‘qing: 1 232; 1 047; 2 705; 3 008; 2 000.

b) Eng kichik va eng katta bir xonali, ikki xonali, uch xonali va to‘rt xonali sonlarni ayting.

d) Sonlarni yozing:

– bir ming yetti yuz yetmish besh;

– to‘rt ming sakkiz yuz qirq;

– olti ming qiriq sakkiz;

– yetti ming ikki yuz;

– besh ming besh;

– to‘qqiz ming to‘rt yuz sakson bir;

– uch ming yigirma.

2. 3, 0, 0, 7 raqamlari yordamida beshta turli to‘rt xonali son yozing.

3. 4 449 sonidan keyin keluvchi ketma-ket beshta son yozing.

5 001 sonidan oldin keluvchi to‘rtta son yozing.

4. Ifodalarni > yoki < belgisidan foydalanib yozing:

a) 35 va 5 sonlarining yig‘indisi 10 dan katta; $35+5>10$ $40>10$

b) 10 va 2 sonlari bo‘linmasi 4 va 3 sonlari ko‘paytmasidan kichik; $10/2=5<3*4=12$ $5<12$

d) 1000 soni 43 va 26 sonlari ayirmasidan katta; $1000>43-26$ $1000>17$

e) 48 va 40 sonlari ayirmasi noldan katta. $48-40=8>0$

5. O‘quvchilar maktab atrofiga 24 tup atirgul ko‘chati, undan 4 marta kam chinnigul va atirgul bilan chinnigul birgalikda nechta bo‘lsa, shuncha moychechak ko‘chati o‘tqazishdi. O‘quvchilar maktab atrofiga hammasi bo‘lib necha tup gul ko‘chatlari o‘tqazishgan?

VI. O‘quvchilarni baholash va uyga vazifa: Mashg‘ulotda faol qatnashgan, doskada misol masala bajargan va birinchi bo‘lib bajargan o‘quvchilarni baholayman. Uyga vazifani e‘lon qilaman.

6. Ifodalarning qiymatini toping:

$$3\ 400 + 1\ 200 = 4\ 600$$

$$(510 - 160) + (350 - 130) = 570$$

$$8\ 900 - 7\ 500 = 1\ 400$$

$$(480 + 500) - (630 + 170) = 180$$

7. Sonlarni raqamlar bilan yozing:

a) olti yuz qirq ikki = $6*100+4*10+2*1=642$

d) sakkiz ming to‘qson uch = $8*1000+10*9+1*3=8093$

b) yetti ming = $7*1000=7000$

e) to‘rt ming uch yuz besh = $4*1000+3*100+10*0+5*1=4305$

1) Sonlarni o‘qing.

Minglar	Yuzlar	O‘nlar	Birlar
	9	9	9
1	0	0	0

Sana: “ ” _____ 20__-yil. Sinflar: ____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Tengsizliklarni tanlash usuli bilan yechish

Maqsad:

Ta’limiy: O‘quvchilarni “Tengsizliklarni tanlash usuli bilan yechish” xossalari bilan tanishtirish, bilim ko‘nikma hosil qilish.

Tarbiyaviy: Sport bilan shug‘ullanishni targ‘ib qilish, ish bajarishda tozalikka, ozodalikka, tartibga rioya qilishga o‘rgatish.

Rivojlantiruvchi: O‘quvchilarda matematik nutq, xotira, tafakkurni, yozuv ko‘nikmalarini rivojlantirish. O‘quvchilarning faolligini oshirish, olingan bilimlarini hayot bilan bog‘lash
Fanga oid kompetensiyalar: sodda real hodisalarni matematik tilda ifodalash usullarining samarali ekanligini tushuna olish.

Metodi: savol javob, tushuntirish

Jihozi: Mavzuga oid ko‘rgazma, tarqatmalar.kitob

Mashg‘ulotning borishi.

I.Tashkiliy qism. Salomlashish, davomotni aniqlash, o‘quvchilarni o‘quv qurollarini nazoratdan o‘tkazish, aylanma daftarlarni almashtirish.

II. O‘tgan mavzuni so‘rash va mustahkamlash. O‘tilgan mashg‘ulotda “Takrorlash ” yuzasidan savol-javob o‘tkazish, uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan misollar yuzasidan ko‘rsatma beraman.

III Yangi mavzu bayoni:

Tengsizliklarni tanlash usuli bilan yechish

1. 1) Maktab kutubxonasiga 8491 ta kitob olib kelindi. Bu necha minglik, yuzlik, o‘nlik va birlik bo‘ladi? $8 \cdot 1\,000 + 4 \cdot 100 + 9 \cdot 10 + 1 \cdot 1 =$ Demak **8 ta** minglik

2) Maktab kutubxonasiga 2 minglik 6 yuzlik va 8 o‘nlikta kitob keltirildi. Nechta kitob keltirilgan? $2 \cdot 1000 + 6 \cdot 100 + 8 \cdot 10 = 2000 + 600 + 80 = 2680$

2. Har bir tengsizlik uchun a ning shunday qiymatlarini topingki, natijada tengsizliklar to‘g‘ri bo‘lsin:

$$200 - a > 198 \qquad a \cdot 9 < 54 \qquad a : 8 > 9$$

$$200 - 198 > a \qquad a < 54/9 \qquad a > 9 \cdot 8$$

$$2 > a \qquad a < 6 \qquad a > 72$$

$$2 > 1, 0, -1 \qquad 2, 3, 4, 5 < 6 \qquad 75, 74, 73 > 72$$

3. Harflarning qanday qiymatlarida tengsizliklar to‘g‘ri bo‘ladi?

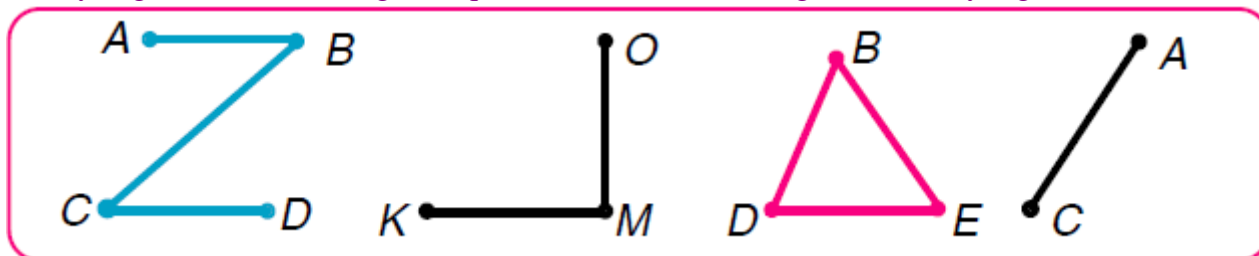
$$7 \cdot y > 35 \qquad 208 - x < 35$$

$$y > 35:7 \qquad 208 - 35 < x$$

$$y > 5 \qquad 173 < x$$

$$6, 7, 8, 9 > 5 \qquad 173 < 172, 171, 170, 169$$

4. Quyidagi rasmda tasvirlangan nuqta, kesma va shakllarning nomlarini ayting:

Ko‘paytuvchi	160	9	30
Ko‘paytuvchi	8	50	7
Ko‘paytma	20	450	210

Bo'linuvchi	420	560	630
Bo'luvchi	6	7	70
Bo'linma	70	80	9

6. Quyidagi sonlar yordamida to'g'ri tengsizliklar tuzing:

a) 480, 60, 360, 80, 420, 6, 70;

$$480 > 60 \quad 420 > 70 \quad 80 > 6$$

b) 9, 7, 56, 8, 63, 4, 36.

$$\begin{array}{ccc} \xrightarrow{\hspace{2cm}} & & \xrightarrow{\hspace{2cm}} \\ 36 > 9 & 63 > 7 & 56 > 4 \end{array}$$

VI. O'quvchilarni baholash va uyga vazifa: Mashg'ulotda faol qatnashgan, doskada misol masala bajargan va birinch bo'lib bajargan o'quvchilarni baholayman. Uyga vazifani e'lon qilaman.

Uyga vazifa 5-6 - misol. Bajarilishi yuzasidan ko'rsatma berib mashg'ulotni yakunlayman.

Maktab MMIBDO' _____ sana _____ 20__yil

Sana: “ ___ ” _____ 20__-yil. Sinflar: ___ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Pozitsion va nopozitsion sanoq sistemalari

Maqsad: Ta’limiy: O‘quvchilarni “ Pozitsion va nopozitsion sanoq sistemalari ” xossalari bilan tanishtirish, bilim ko‘nikma hosil qilish.

1. Tarbiyaviy maqsad: ko‘paytirish amali bilan bog‘liq bo‘lgan turli mantiqiy masalalar yechish asosida bolalarni ishlab chiqarishning turli sohalari bilan tanishtirish, shu soha mutaxassisliklariga, kasb egalariga hurmatni tarbiyalash;

2. Rivojlantiruvchi maqsad. Bolalar xotirasini rivojlantirish, hayotiy masalalarni mustaqil hal qilishga o‘rgatish.

Metodi: savol javob, tushuntirish

Jihozi: Mavzuga oid ko‘rgazma, tarqatmalar. kitob

Mashg‘ulotning borishi.

I. Tashkiliy qism. Salomlashish, davomotni aniqlash, o‘quvchilarni o‘quv qurollarini nazoratdan o‘tkazish, aylanma daftarlarni almashtirish.

II. Otgan mavzuni so‘rash va mustahkamlash. O‘tilgan mashg‘ulotda “Takrorlash ” yuzasidan savol-javob o‘tkazish, uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan misollar yuzasidan ko‘rsatma beraman.

III Yangi mavzu bayoni:

1. Har bir sonning yozilishida

3 raqami nimani anglatadi?

Sonlar yozuvida ayni bir raqam, u qaysi xonada turganiga qarab, har xil qiymatga ega bo‘ladi. Masalan, 273 sonidagi 3 raqami birlar xonasida turibdi, shu sababli u 3 birlikni anglatadi. 431 sonida 3 raqami o‘nlar xonasida turibdi, shu sababli u 3 o‘nlikni anglatadi. Bunda uning bu xonadagi qiymati birlar

xonasidagi qiymatidan 10 marta ortiq. 394 sonida

3 raqami yuzlar xonasida turibdi, shu sababli u 3

yuzlikni anglatadi. Bunda uning bu xonadagi

qiymati o‘nlar xonasidagi qiymatidan 10

marta ortiq. sonlarning biz foydalanadigan

yoziq sistemasi **o‘nlik sanoq sistemasi**

deb ataladi. O‘nlik sanoq sistemasi

pozitsion sistemadir, chunki ayni bir raqam,

u sonning yozuvida qaysi xonada

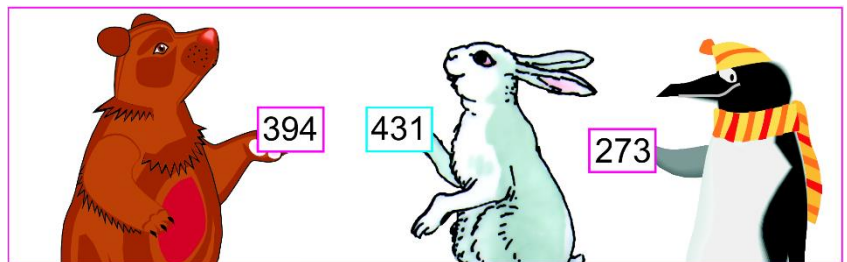
(pozitsiyada) turganiga qarab, har xil

qiymatga ega bo‘ladi.

2. Jadvalda son yozilgan. Bu sonni o‘qing. Yangi so‘zlarni eslab qoling. 326 soni quyidagilardan tashkil topgan: 6 birlik yoki **birinchi xonaning 6 birligi**;

2 o‘nlik yoki **ikkinchi xonaning 2 birligi**; 3 yuzlik yoki **uchinchi xonaning 3 birligi**.

Pozitsion va nopozitsion sanoq sistemalari

Yuzlar	O‘nlar	Birlar
3	2	6
III xona birligi	II xona birligi	I xona birligi

3. Jadvalda yozilgan sonlarni o‘qing. O‘ngdan chapga qarab sanaganda birliklar nechanchi o‘rinda yoziladi? O‘nliklar-chi? Yuzliklar-chi?

Yuzlar	O‘nlar	Birlar
III xona birligi	II xona birligi	I xona birligi

3	4	8
5	0	9
2	2	0

348 sonining har bir xonasida nechta xona birligi bor? 509 sonida-chi? 270 sonida-chi?

4. Quyidagi sonlarni yozing va o'qing: 1) uchinchi xonaning 6 birligi, ikkinchi xonaning 0 birligi, birinchi xonaning 1 birligi;

2) uchinchi xonaning 2 birligi, birinchi va ikkinchi xonalarning birliklari yo'q.

5. Bosmaxonada 318 nafar erkak va ulardan 42 nafar kam ayol ishlaydi. Bosmaxonada hammasi bo'lib necha kishi ishlaydi?

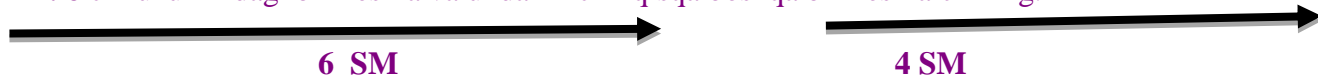
Javob: $318 + 318 - 42 = 636 - 42 = 594$

VI. O'quvchilarni baholash va uyga vazifa: Mashg'ulotda faol qatnashgan, doskada misol masala bajargan va birinchi bo'lib bajargan o'quvchilarni baholayman. Uyga vazifani e'lon qilaman.

Uyga vazifa 6-7- misol. Bajarilishi yuzasidan ko'rsatma berib mashg'ulotni yakunlayman.

6. $90 \cdot 60 = 5400$ $630 : 7 = 90$ $7202 + 302 = 7504$ $6400 + 200 - 3000 = 3600$

7. 6 cm uzunlikdagi bir kesma va undan 2 cm qisqa boshqa bir kesma chizing.

Maktab MMIBDO' _____ sana _____ 20__yil

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Hujjat Word variantda beriladi.

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

**Matematika fanidan 4-sinf o'quvchilarga
68 soatli to'garakni to'liq holda olish uchun
telegramdan yozing.**

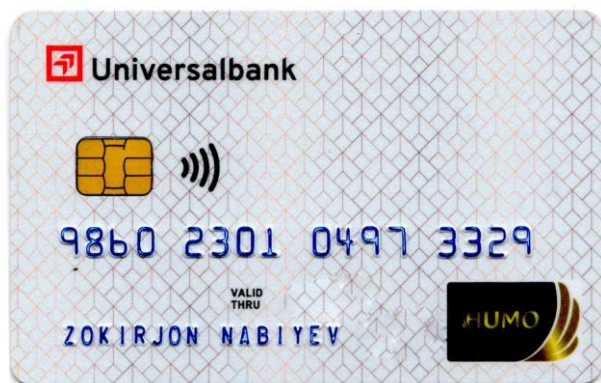
Narxi: 30 ming so'm

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalariga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.